

Doenvermogenstoets

In reactie op het rapport Weten is nog geen doen heeft het kabinet besloten om bij het maken van beleid en regelgeving voortaan meer aandacht te besteden aan het doenvermogen van de burger. Dat betekent dat in uitvoeringstoetsen naast het perspectief van uitvoeringsorganisaties ook het perspectief van burgers wordt betrokken. Zij moeten de wet niet alleen kennen maar ook 'kunnen'. Kernvraag is: gaat de wetgeving uit van realistische assumpties over de mentale belastbaarheid van burgers? De volgende procesmatige en inhoudelijke vragen kunnen helpen bij het beoordelen van voorgenomen wet- en regelgeving op de juiste voorbereiding.

Hoe breng je meer aandacht voor het doenvermogen van de burger in de praktijk? Geïnspireerd op expertsessies hebben we een vervolg geschreven op onze doenvermogenstoets: Doenvermogen: van toets naar tools. Hierin geven we beleidsmakers en wetgevingsjuristen diverse handvatten om meer aandacht te besteden aan de 'doenlijkheid' van beleid en regelgeving.

WRR

WETENSCHAPPELIJKE RAAD VOOR HET REGERINGSBELEID

Procesmatige vragen

Zijn er pretesten onder burgers uitgevoerd, bijvoorbeeld via testpanels, simulaties of experimenten?

Zijn daarbij alle relevante doelgroepen en burgerprofielen betrokken?

Zijn er andere bronnen geraadpleegd, zoals onderzoek of ervaringen met vergelijkbare regelgeving, die inzicht geven in de doenlijkheid van de voorgestelde regelgeving?

Inhoudelijke vragen

1. Mentale belasting

Welke mentale lasten – zoals het verwerken van informatie, beoordelen van de eigen situatie, in actie komen, deadlines in de gaten houden, bezwaar maken tegen niet-correcte besluiten – brengt de regeling mee voor de burger? Kunnen die lasten omlaag? Is het mogelijk voor burgers om routines te ontwikkelen of wordt er voortdurend oplettendheid gevraagd omdat onderdelen van de regeling regelmatig wijzigen? Vraagt de regeling dat burgers zelf veel in actie komen, of wordt er met een *default* gewerkt?

2. Cumulatie van lasten

Hoe verhoudt de regeling zich tot aanpalende regelingen? Wat is de totale mentale belasting voor burgers die onder de regeling vallen? Is aannemelijk dat er sprake is van samenloop van de regeling met life events, waarvan bekend is dat ze de mentale belastbaarheid van mensen negatief beïnvloeden?

3. Gevolgen van inertie of fouten

Wat gebeurt er als iemand niet direct in actie komt en bijvoorbeeld de brief niet openmaakt, het formulier niet invult of opstuurt? Leiden kleine fouten direct tot grote gevolgen, of zijn er mogelijkheden van herstel? Kan de burger terugkomen op een beslissing en hoeveel doenvermogen vraagt dit? Is er een hardheidsclausule en hoeveel vraagt die aan doenvermogen?

4. Hulp en vroegsignalering

Is voorzien in een toegankelijke frontoffice voor wie er zelf niet uitkomt? Is voorzien in vroegsignalering en een actieve benadering van probleemgevallen?